

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการผลิตสื่อการเรียนการสอนโดย
ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับผู้สอนในโรงเรียนนักเรียนนายสิบตำรวจ
THE DEVELOPMENT OF TRAINING COURSES TO DEVELOP
INSTRUCTIONAL MEDIA PRODUCTION USING DIGITAL
TECHNOLOGY SKILLS FOR THE INSTRUCTOR IN
POLICE CADET SCHOOL

¹ดํารัส อ่อนเฉวียง

¹Damras Onchawiang

มหาวิทยาลัยบูรพา, ประเทศไทย

Burapha University, Thailand

¹onchawiank@gmail.com

Received: May 28, 2024; Revised: June 29, 2024; Accepted: August 30, 2024

บทคัดย่อ

จากการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการผลิตสื่อการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับผู้สอนในโรงเรียนนักเรียนนายสิบตำรวจ 2) เพื่อทดสอบประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการผลิตสื่อการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับผู้สอนในโรงเรียนนักเรียนนายสิบตำรวจ และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการผลิตสื่อการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับผู้สอนในโรงเรียนนักเรียนนายสิบตำรวจ ผลการวิจัยพบว่า 1) หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการผลิตสื่อการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับผู้สอนในโรงเรียนนักเรียนนายสิบตำรวจ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบสำคัญคือ ขั้นนำ ขั้นเชื่อม ขั้นเสนอ ขั้นวัดผล และขั้นถ่ายโยง 2) ผลการทดสอบประสิทธิภาพพบว่า หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการ

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ผลิตสื่อการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับผู้สอนในโรงเรียนนักเรียนนายสิบตำรวจมีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 90.73/92.08 และ3)ความพึงพอใจผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการผลิตสื่อการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับผู้สอนในโรงเรียนนักเรียนนายสิบตำรวจเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด

คำสำคัญ : หลักสูตรฝึกอบรม, พัฒนาทักษะการผลิตสื่อการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

Abstract

The purposes of this research were 1) To develop a training curriculum to develop teaching media production skills using digital technology for instructors at the Police Cadet Academy. 2) To test the effectiveness of the training curriculum to develop teaching media production skills using digital technology for teachers in Police Cadet School and 3) to study the satisfaction of trainees in a training course to develop teaching media production skills using digital technology for instructors at the Police Cadet Academy. The research results found that: 1) Training course to develop teaching media production skills using digital technology for instructors at the Police Cadet Academy, consisting of 5 important elements: introduction, linkage, proposal, evaluation, and transfer. 2) Efficiency test results found that The training course to develop teaching media production skills using digital technology for teachers at the Police Cadet Academy has an efficiency value of 90.73/92.08 and 3) satisfaction of trainees in the training course to develop The skills of producing teaching materials using digital technology for teachers in the Police Cadet Academy are overall at a good level.

Keyword : Training courses, Instructional media production using digital technology skills

บทนำ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กำหนดยุทธศาสตร์การศึกษา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2569) ประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์สำคัญคือ 1) สร้างและพัฒนาหน่วยฝึกอบรมให้มีมาตรฐานและมีความพร้อมในทุกด้าน 2) การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม และเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรด้านการฝึกอบรม 3) การพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรทุกระดับชั้น เพื่อให้เกิดทักษะ ความชำนาญ เชี่ยวชาญ ในการปฏิบัติหน้าที่ (Training Roding Map) 4) การพัฒนาสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ทั้งนี้กองบัญชาการศึกษา สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นหน่วยงานที่ขึ้นตรงต่อกรมตำรวจ มีหน้าที่ผลิตตำรวจใหม่ทุกระดับชั้นให้กับหน่วยงานต่างๆ และฝึกอบรม เพื่อเพิ่มพูนความรู้แก่ข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในสาขาวิชาต่างๆ มีพันธกิจสำคัญคือ 1) สรรหาบุคลากรที่มีความเหมาะสมในการเป็นตำรวจมืออาชีพ 2) พัฒนาบุคลากรสู่ความเป็นตำรวจมืออาชีพ และ 3) บริหารจัดการฝึกอบรมเพื่อให้สถาบันการฝึกอบรมตำรวจมีความเป็นเลิศทางวิชาการ

การจัดการเรียนการสอนหรือการฝึกอบรมภายในโรงเรียนนักเรียนนายสิบตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นการพัฒนาผู้เรียน 2 ส่วนสำคัญคือ ส่วนแรกการพัฒนาความรู้วิชาการ และทฤษฎี ผู้สอนในส่วนนี้มีตำแหน่งเป็นอาจารย์ ส่วนที่สองด้านการฝึกปฏิบัติเพื่อพัฒนาทักษะความเป็นนายสิบตำรวจ ผู้สอนในส่วนนี้มีตำแหน่งเป็นครู อย่างไรก็ตามยังขาดการพัฒนาผู้สอน ให้ทันยุคสมัยทันการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นเพราะการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จะได้ผลดีคือการให้การศึกษา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ จำเป็นที่จะต้องดำเนินการตามที่คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงและพัฒนากฎหมายด้านกระบวนการยุติธรรม ศึกษาไว้ด้วยการปรับปรุงหลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ เพื่อให้บุคลากร ที่เริ่มเข้ามาปฏิบัติงานในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ คือตำรวจชั้นประทวนที่ออกปฏิบัติหน้าที่ให้บริการประชาชนอยู่ทั่วไป ได้รับการฝึกอบรมความรู้ตรงตามความต้องการที่สังคมคาดหวังและเพื่อการปฏิบัติงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย, 2557)

ปัจจุบันเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทและมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตประจำวันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เกิดพลเมืองดิจิทัล เกิดสังคมดิจิทัล เกิดการเรียนรู้ทุกที่ ทุกเวลา ทุกแพลตฟอร์ม สำหรับทุกคน การจัดการเรียนการสอนในยุค VUCA (VUCA World) เป็นการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน กล่าวคือการจัดการเรียนการสอนแบบเผชิญหน้าในห้องเรียนประกอบกับการเรียนการสอนแบบออนไลน์ เป็นห้องเรียนดิจิทัลพื้นที่ ซึ่งเกิดจากเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (Cyber Space) สำหรับกิจกรรมการเรียนรู้ การสอน กล่าวคือเป็นห้องเสมือน การจัดการเรียนการสอนสำหรับ ทุก

คน ทุกที่ ทุกเวลา และทุกแพลตฟอร์ม(platform) เพื่อให้การเรียนรู้เกิดความต่อเนื่อง การเรียนการสอนแบบออนไลน์มีองค์ประกอบ ได้แก่ ผู้สอน ผู้เรียน เนื้อหา สื่อการเรียนและแหล่งเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ ระบบการติดต่อสื่อสาร ระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ การวัด และการประเมินผล (คำรัส อ่อนฉวีง, 2565)

จากปัญหาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนนักเรียนนายสิบตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ภายใต้บริบทด้านสังคมวัฒนธรรม เศรษฐกิจ และยุคสมัยของเทคโนโลยีดิจิทัล มีความจำเป็นอย่างยิ่งยวดที่จะการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการผลิตสื่อการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับผู้สอนในโรงเรียนนักเรียนนายสิบตำรวจ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนนักเรียนนายสิบตำรวจ ให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการผลิตสื่อการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับผู้สอนในโรงเรียนนักเรียนนายสิบตำรวจ
2. เพื่อทดสอบประสิทธิภาพหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการผลิตสื่อการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับผู้สอนในโรงเรียนนักเรียนนายสิบตำรวจ กำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ E_1/E_2 เกณฑ์ 90/90
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการผลิตสื่อการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับผู้สอนในโรงเรียนนักเรียนนายสิบตำรวจ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้สอนในโรงเรียนนักเรียนนายสิบตำรวจ ที่เข้าร่วมโครงการฝึกอบรม จำนวน 140 คน

กลุ่มตัวอย่าง ผู้สอนในโรงเรียนนักเรียนนายสิบตำรวจที่เข้าร่วมโครงการฝึกอบรม จำนวน 40 คนโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ซึ่งได้มาด้วยความสมัครใจของผู้ให้ข้อมูลโดยกำหนดขนาดกลุ่มประชากรตามตารางเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 2.1 หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการผลิตสื่อการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับผู้สอนในโรงเรียนนักเรียนนายสิบตำรวจ
- 2.2 แบบประเมินความสอดคล้องของหลักสูตรฝึกอบรม
- 2.3 แบบวัดทักษะการผลิตสื่อโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล
- 2.4 แบบวัดความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการผลิตสื่อการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับผู้สอนในโรงเรียนนักเรียนนายสิบตำรวจ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการผลิตสื่อการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับผู้สอนในโรงเรียนนักเรียนนายสิบตำรวจ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบสำคัญคือ ขั้นนำ ขั้นเชื่อม ขั้นเสนอ ขั้นวัดผล และขั้นถ่ายทอด
2. ผลทดสอบประสิทธิภาพพบว่า หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการผลิตสื่อการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับผู้สอนในโรงเรียนนักเรียนนายสิบตำรวจมีประสิทธิภาพเท่ากับ 90.73/92.08
3. ผลการศึกษาความพึงพอใจผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการผลิตสื่อการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับผู้สอนในโรงเรียนนักเรียนนายสิบตำรวจ พบว่าด้านโครงสร้างหลักสูตรและองค์ประกอบมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 แปลความหมายได้ว่ามีความพึงพอใจมากที่สุด ด้านกิจกรรมในหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 แปลความหมายได้ว่ามีความพึงพอใจมาก ด้านวิทยากรมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.61 แปลความหมายได้ว่ามีความพึงพอใจมากที่สุด ด้านผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 แปลความหมายได้ว่ามีความพึงพอใจมากที่สุดและค่าเฉลี่ยรวมมีค่าเท่ากับ 4.52 แปลความหมายได้ว่ามีความพึงพอใจมากที่สุด

อภิปรายผล

การวิจัยเพื่อการวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการผลิตสื่อการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับผู้สอนในโรงเรียนนักเรียนนายสิบตำรวจ ผลการวิจัยได้ค้นพบประเด็นพิจารณาดังนี้

ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการผลิตสื่อการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับผู้สอนในโรงเรียนนักเรียนนายสิบตำรวจ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบสำคัญคือ ขั้นนำ ขั้นเชื่อม ขั้นเสนอ ขั้นวัดผลและขั้นถ่ายโยง มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 90.73/92.08 เป็นผลมาจากการออกแบบพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการผลิตสื่อการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับผู้สอนในโรงเรียนนักเรียนนายสิบตำรวจ สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ดังนี้ 1) ขั้นนำเป็นเสนอสถานการณ์ที่เป็นปัญหาเป็นสิ่งที่เร้าให้อินทรีย์(บุคคล)แสดงการตอบสนองหรือแสดงพฤติกรรมออกมา กล่าวคือผู้เข้ารับการฝึกอบรมผู้ได้ร่วมกิจกรรมอย่างแข็งขันโดยใช้โทรศัพท์มือถือของตนเอง เลือกตอบคำถาม สอดคล้องกับ กฎแห่งความพร้อม (Thorndike, 1912) 2) ขั้นเชื่อมเป็นการเสนอสถานการณ์ให้เกิดความขัดแย้งทางปัญญาหรือทำให้โครงสร้างทางสติปัญญาอยู่ในสภาวะไม่สมดุล(disequilibrium)(Piaget, 1932) และแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดความใคร่รู้ การสร้างความตั้งใจ (Gaining Attention) ที่จำเรียนรู้ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์(Gagne, 1985) 3) ขั้นเสนอ เป็นการนำเสนอมวลความรู้ ประกอบด้วยข้อความ ภาพ แอนิเมชัน คลิปวิดีโอ เป็นภาพเคลื่อนไหว ส่งผลต่อการศึกษาเป็นขั้นตอน และกระตุ้นความสนใจขณะร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน (ชาติชาย ศรีสม, 2553) ตลอดจนสื่อปฏิสัมพันธ์ และกิจกรรมสู่ผู้เรียน จะทำให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติ(Active Learning)เข้าใจเนื้อหา เกิดความคงทนในการจดจำและเกิดการเรียนรู้ (Morale, 2000 อ้างถึงใน นนทลี พรธาดาวิทย์, 2559) 4) ขั้นวัดและประเมินผล เป็นกระบวนการกำหนด ระดับชั้นของลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล คุณภาพความสามารถหรือสิ่งต่างๆตามกฎเกณฑ์เป็นตัวเลข โดยการใช้แบบวัดผลหรือข้อสอบเสนอสถานการณ์ปัญหาเพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้แสดงความสามารถในการแก้ปัญหา เพื่อทราบถึงระดับคะแนนของผลผลิต (output) พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2545) 5) ขั้นถ่ายโยง เป็นขั้นเสนอสถานการณ์เพื่อให้ผู้นำสิ่งที่ได้เรียนรู้มาใช้อีกครั้งหรือเชื่อมโยงไปสู่การเรียนรู้ในเรื่องที่คล้ายกันในระดับสูงขึ้นไป เกิดพื้นที่สำหรับการนำเสนอองค์ความรู้ของผู้เรียน เกิดความคงทนในเรื่องที่เรียนและการถ่ายโยง (Enhancing Retention and Transfer) ในชีวิตประจำวัน (กานเย่ และบริกส์ (Gagne and Briggs, 1979) และเกิดความภาคภูมิใจในทางวิชาการ เกิดการเห็นคุณค่าในตนเอง (Coopersmith. 1981)

ความพึงพอใจผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการผลิตสื่อการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับผู้สอนในโรงเรียนนักเรียนนายสิบตำรวจอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด เป็นผลมาจากการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการผลิตสื่อการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับผู้สอนในโรงเรียนนักเรียนนายสิบตำรวจ ประกอบองค์ประกอบ ขั้นตอน การกำหนดเทคโนโลยีดิจิทัล และกิจกรรมที่เหมาะสม มีความต่อเนื่องตามลำดับ ทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดการพัฒนาทักษะการผลิตสื่อการเรียนการสอนสำเร็จตามเป้าหมาย และเกิดความรู้สึกมีความสุขเมื่อรับผลสำเร็จตามเป้าหมายสอดคล้องกับทฤษฎีความพึงพอใจของวอลแมน (Wolman, 1973)

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าทำให้เกิดหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการผลิตสื่อการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับผู้สอนในโรงเรียนนักเรียนนายสิบตำรวจ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบสำคัญคือ ขั้นนำ ขั้นเชื่อม ขั้นเสนอ ขั้นวัดผล และขั้นถ่ายโยง พบว่าเกิดการปรับและยกระดับการจัดการเรียนการสอนและการผลิตสื่อการสอนของผู้สอนในโรงเรียนนายสิบตำรวจให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสังคมปัจจุบัน นอกจากนี้ยังเกิดเครือข่ายออนไลน์ระหว่างผู้พัฒนาหลักสูตร วิทยากร และผู้สอนในโรงเรียนนักเรียนนายสิบตำรวจ โดยการใช้สื่อสังคมออนไลน์เฟสบุ๊ค เข้าถึงได้จาก <https://web.facebook.com/groups/965987208213267>

เอกสารอ้างอิง

- กองยุทธศาสตร์ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ(2564) รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก :
- https://strategydivision.police.go.th/webdatas/download/dl_543.pdf
- คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย. (2557). รายงานประจำปี 2557 คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย. [ออนไลน์]
- เข้าถึงได้จาก : <http://library.nhrc.or.th/ULIB/dublin.php?f=dublin&ID=8653>
- ชาติชาย ศรีสม. (2553). องค์ประกอบของ Multimedia. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก :
- <http://blog.rmutp.ac.th/chantana.p/2010/06/14/องค์ประกอบของmultimedia/>

- ดำรัส อ่อนเนียง. (2565). *รายวิชาการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับการเรียนการสอนออนไลน์* (*Uses of Digital Technology for Online Instruction*) [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก : <https://mooc.buu.ac.th/courses/course-v1:BUU+EDU001+2022/about>
- นายร้อยดอทคอม. 20 เรื่อง กองบัญชาการศึกษาลำนักงานตำรวจแห่งชาติ. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก : <https://nine100.com/subjects-division-of-education/>
- นนทลี พรธาดาวิทย์. (2559). *การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning*. กรุงเทพฯ: ทริบเพิ้ลเอ็ดดูเคชั่น
- พิชิต ฤทธิจรูญ. (2552). *หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : เฮ้าส์ ออฟ เคอร์มิสท์.
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ.(2554). *ยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ*. กรุงเทพฯ : สำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ.
- Coopersmith, S. (1981). *The antecedents of self-esteem*. Palo Alto, CA: Consulting Psychologists Press.
- Gagne, R. M. (1985) *The Conditions of Learning and Theory of Instruction*. New York: CBS College Publishing.
- Gagné, R.M. and Briggs, L.J. (1979) *Principles of Instructional Design*. 2nd Edition, Holt. Rinehart, and Winston, New York.
- Krejcie, R.V., & D.W. Morgan. (1970). “Determining Sample Size for Research Activities”. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3) : 607 – 610.
- Piaget, J. (1932). *The Moral Judgement of the Child*. London : Routledge and Kegan Paul.
- Thorndike, E. L. (1912). *Education: A First Book*. New York: Macmillan
- Wolman, B. B. (1973). *Dictionary of behavior science*. New Jersey: Englewood Cliffs Prentice - Hill.